

Utbildningsinspektion i Brickebackens skola och Almbro skola förskoleklass, grundskola årskurs 1–6

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Almbro skola och Brickebackens (4–6) skola	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	111
Förskoleklass	19
Grundskola	278

Utbildningen vid Almbro skola omfattar förskoleklass samt årskurs 1–6 och i Brickebackens skola årskurs 4–6. I Brickebackens skola finns också förskoleklass, årskurs 1–3 samt 7–9 under ledning av andra rektorer. Skolorna tillhör skolområde sydost i Örebro kommun. I anslutning till skolorna finns fritidshem.

Almbro skola är organiserad i tre arbetsenheter som leds av två gruppledare. Eleverna är indelade i åldershomogena klasser.

Brickebackens skola 4–6 är också organiserad i tre arbetsenheter som leds av tre gruppledare. Det finns tre paralleller inom varje årskurs. Skolan har en innebandy- och fotbollsprofil.

Skolornas upptagningsområde består av villaområde, hyreshusområde samt landsbygd. I Brickebackens skola kommer eleverna från familjer med mycket blandad kulturell bakgrund.

Almbro skolas äldsta del är från 1950-talet. Därefter har tillkommit en paviljong och en tillbyggnad som binder ihop den gamla skolan med paviljongen. Lokaler lerna är senast upprustade 2003. Brickebackens skola (4–6) är från 1971 och är renoverad 2002-2003.

Till Almbro skola åker 95 procent av eleverna skolskjuts medan det i Brickebackens skola bara är någon enstaka elev som åker skolskjuts.

Genomförandet av inspektionen i Almbro skola och Brickebackens skola (4–6)

Skolverket sände den 28 maj 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Almbro skola och Brickebackens skola (4–6) har bestått av undervisningsråden Christina Aro Östgren och Eva Håkansson. Besök i Almbro skola och Brickebackens skola (4–6) påbörjades den 19 oktober 2004 och avslutades den 20 oktober 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Almbro skola och Brickebackens skola (4–6), dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Almbro skola och Brickebackens skola (4–6) genomfördes formella intervjuer med rektor samt personal från årskurs 2 och 6. Lektioner i årskurs 2 och 6 besöktes. Under besöket fördes också samtal med ett urval av elever i årskurs 2 och 6 samt deras föräldrar.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

Eleverna i båda skolorna upplever sin skolsituation som trygg och att språkbruket är bra. De uppger att de inte upplever att det förekommer någon kränkande behandling i skolorna. Det förekommer inte heller någon nedskräpning eller klotter i någon av skolorna.

I skolornas kvalitetsredovisningar för 2003 anges bl.a. följande. ”Den pedagogiska målsättningen präglas av att eleverna skall uppleva att de har ett verkligt inflytande när det gäller planering, genomförande och utvärdering av sitt eget lärande. Skolorna har lokala handlingsplaner för elevinflytande som tar upp 14 olika aspekter på elevinflytande. De handlar om t.ex. inflytande över hur arbetet skall läggas upp, innehåll och stoffmängd, utvärdering mot givna mål samt gemensamma temadagar. Resultaten av en enkät visar att utvecklingen går åt rätt håll. Enkätsvaren visar att personalen har en lite mer positiv bild av utvecklingen än vad eleverna har. Enligt kvalitetsredovisningen behöver Almbro skola utveckla elevinflytande när det gäller temaplanering, schemaläggning, innehållet i de olika ämnena samt redovisnings- och utvärderingsformer. I Brickebackens skola är ett förbättringsområde en kartläggning av personalens syn på sitt uppdrag vad beträffar elevinflytande”.

Eleverna i Brickebacken uppger att de får vara med och bestämma vad de skall göra på lektionerna. Enligt lärarna får eleverna uttrycka önskemål inom vissa ramar. I ämnet Idrott och hälsa får eleverna vara med och planera och genomföra egna lektioner.

Eleverna i Almbro skola uppger att de ibland har eget planerat arbete där man väljer det ämne som man ligger efter i. Eleverna är med och planerar veckans arbete men upplever inte att de kan påverka innehållet särskilt mycket. Lärarna har uppgett att de tydliggör vägarna för eleverna hur de kan vara med och påverka sin undervisning via klassråd och elevråd. Exempel på elevinflytande är, enligt lärarna, att eleverna själva kan välja när på dagen de skall ha ett visst ämne och att eleverna får olika alternativ för hur de vill arbeta med ett nytt arbetsområde.

Formella råd i form av klassråd, elevråd och matråd hålls i skolorna, där eleverna ges möjlighet att påverka sin utbildning.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Almbro skola och Brickebackens skola (4–6) når ett bra resultat med normer och värden. Elevernas ansvarstagande och inflytande över sitt lärande bedöms som godtagbart men som skolornas kvalitetsredovisningar också tar upp så finns här förbättringsområden.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Skolorna använder sig av de nationella proven i årskurs 5.

En sammanställning av resultaten av de nationella proven 2004 i Almbro skola visar att eleverna till stor del klarade proven i svenska och matematik. I engelska däremot var det ungefär en tredjedel av eleverna som inte klarade proven. Vidare redovisade Almbro skola 2002 ett dåligt resultat i de nationella proven i matematik. Detta har skolan först analyserat på gruppnivå och sedan på individnivå och arbetat med att förbättra dessa resultat. År 2003 hade Almbro skola en elev som inte klarade de nationella proven i matematik.

I Brickebackens skola visar en sammanställning av de nationella proven 2004 att 11 elever av 55 har klarat av samtliga delprov. Enligt rektorn är det i huvudsak i svenska som eleverna inte klarar de nationella proven vilket enligt rektorn beror på att många elever har en svag språklig grund i svenska språket. Brickebacken (4–6) deltar i ett projekt för svenska som andraspråk som enligt rektorn förhoppningsvis kommer att bidra till att utveckla elevernas språk. Skolan använder till viss del diagnoser för att mäta elevernas kunskaper. I övrigt använder man sig inte mycket av skriftliga prov utan för mera ett resonemang med eleverna, t.ex. i arbetet med portfolio.

Övriga uppföljningar saknas i skolorna om elevernas resultat. Rektorn har uppgett att skolornas elever har bra resultat när de går ut årskurs 9.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolorna når ett godtagbart resultat i området kunskaper. Att döma av resultatet av de nationella proven i

de båda skolorna, måste eleverna emellertid ges bättre förutsättningar att nå målen. Det kan naturligtvis inte godtas att så stor del av eleverna inte når målen utan skolorna bör fortsätta att förbättra sitt arbete med att analysera de bristfälliga kunskapsresultaten och vidta åtgärder för att nå ökad måluppfyllelse.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Handlingsprogram mot kränkande behandling finns i skolorna. Vid skolbesöken framkom att det i handlingsprogrammet lagts till en ruta om att kontakt skall tas med rektorn vid förekomst av kränkande behandling mellan vuxen och elev. Alla elever har fått handlingsprogrammet och personalen går igenom det med eleverna. Programmet är också känt av föräldrarna. I skolorna arbetar man förebyggande genom att t.ex. på olika sätt stärka elevernas självförtroende och hantera relationer genom kompisamtal, ”projekt Charlie” (vars syfte bland annat är att bygga upp elevernas självkänsla och skapa positiva relationer), kill- och tjejsnack, fadderverksamhet m.m. Kamratstödjare finns i Brickebackens skola, vilka bl.a. skall vara bra förebilder och se till att inget utanförskap förekommer och att en tolerans mot alla finns. Kontrakt skrivs med kamratstödjaren. Inspektörerna vill i sammanhanget påtala att kontrakten som skrivs med kamratstödjaren saknar rättsverkan och det är därför inte lämpligt att rubricera handlingen som kontrakt. Lämpligheten kan även ifrågasättas med hänsyn till elevernas låga ålder. Vidare är man i Almbro skola två vuxna i varje klass (ca 150 procent tjänst) för att förebygga konflikter. Det finns mobbningsgrupper i skolorna.

I Almbro skola arbetar man aktivt med värdegrundsarbetet genom s.k. livskunskap, kill- och tjejsamtal, kompisamtal, fadderverksamhet m.m. Skolan har också en trygghetsvecka. Det finns vuxna ute på skolgården under rasterna.

Även i Brickebackens skola arbetar man med s.k. livskunskap. Med hänsyn till skolans situation bedrivs det ett kontinuerligt arbete med värdegrundsarbete så gott som dagligen. I skolan upptäcks ett antal fall av kränkande behandling som skolan arbetar aktivt med. Som tidigare nämnts uppfattar emellertid inte eleverna att det förekommer någon kränkande behandling i skolan. Det finns alltid vuxna på skolgården vid raster.

I Brickebackens skolas kvalitetsredovisning anges att det är svårt att engagera föräldrar i skolan samt att man måste fortsätta försöka vidareutveckla nya mötesformer. Skolråd och arbetslagsråd hålls där föräldrar medverkar, men deltagandet är mycket lågt. Utvecklingssamtal hålls och fungerar bra. Information till hemmen består av veckoblad eller månadsblad och ibland genom någon ytterligare information. Föräldrarna upplever att skolan är öppen, att de när som helst

kan höra av sig eller hälsa på i skolan samt att skolan tar kontakt med föräldrarna om både positiva och negativa saker har hänt.

I Almbro skola hålls skolråd. ”Öppet hus-vecka” har hållits men intresset från föräldrarnas sida var större vid ”Öppet hus-kvällen”. Utvecklingssamtal hålls och fungerar bra. Enligt skolans kvalitetsredovisning har det skett en positiv utveckling av föräldrainflytandet även om det fortfarande är svårt att rekrytera föräldrar till samverkansgrupper i några klasser. I skolan finns även en aktiv föräldraförening. Information till hemmen består av veckoblad samt föräldramöten. Flera föräldrar uppgav emellertid att när det förekommit olika problem i klasserna så har den informationen inte kommit från skolan utan från elever och andra föräldrar. Rektorn har emellertid motsatt sig detta och uppgivit att han nogsamt framhåller för personalen vikten av att föräldrarna informeras om elevens skolsituation. Däremot är det av vikt att skolan mår om enskilda elevers integritet. Inspektörerna vill i sammanhanget påpeka vikten av att skolan och hemmen har ett långtgående gemensamt ansvar för att utveckla ett gott och konstruktivt samarbete utifrån elevens bästa.

I Brickebackens skola bedrivs ett hälsofrämjande arbete. Många insatser görs i skolan för att stimulera eleverna till ökad fysisk aktivitet. Bland annat görs strävanden för tillfällen till fysisk aktivitet, idrottsprofil med satsning på innebandy och fotboll samt teori ges om träning, kostens betydelse, rökningens verkningar m.m. Även Almbro skola arbetar med hälsofrämjande arbete. Bland annat görs strävanden för tillfällen till fysisk aktivitet och information ges om rökning m.m.

Eleverna i båda skolorna har tillgång till skolsköterska som bl.a. genomför hälsosamtal med eleverna.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Almbro skola och Brickebackens skola (4–6) arbetar på ett bra sätt med arbetsmiljö och delaktighet under förutsättning att det ovan anförda om samarbete med skola och hem beaktas. Kontrakten som skrivs med kamrattstödjare i Brickebackens skola är inte lämpliga utan bör förbättras.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

I Brickebackens skola arbetar de flesta i personalen med dokumentation i form av s.k. portfolio. Enligt skolans kvalitetsredovisning är det av vikt att man inte tappar fokus på portfolioarbetet utan i stället ser till att dokumentationen blir ett stående inslag. Arbetet måste dessutom utvecklas och bli ett vardagsredskap

för eleverna. Även Almbro skola arbetar med portfolio och där upplevs arbetet av personalen som en del i skolans vardag.

I Brickebackens skola bedrivs modersmålsundervisning i 14 språk. Det finns elever som har svenska som andraspråk och studiehandledning på modersmålet. Många elever i skolan behöver särskilt stöd och för dessa elever skrivs åtgärdsprogram. Det finns tre speciallärare i skolan. I skolan finns en särskild undervisningsgrupp, ”lilla M”. Beslut tas för de elever som går där. I skolan finns också något som kallas ”lilla U”. Det innebär att vissa elever går i väg från klassen en liten stund för att få extra stöd eller att en ”resurspedagog” kommer till klassen för att ge det extra stödet.

I Almbro skola finns det tre elever som får modersmålsundervisning. Där finns ingen elev som har behov av svenska som andraspråk eller studiehandledning på modersmålet. Det finns ett antal elever i varje klass som behöver särskilt stöd och det sker inom den ordinarie undervisningen. Dessa elever har individuella utvecklingsplaner som kontinuerligt följs upp av lärare, elever och föräldrar. Därutöver finns det i skolan ett antal elever med ytterligare behov av stöd. Dessa elever har åtgärdsprogram som har utarbetats av klasslärare, specialpedagog, förälder och elev. Programmen utvärderas kontinuerligt. Elevvårdsträffar och elevvårdskonferenser hålls.

Skolorna har en elevvårdsgrupp som består av specialpedagoger, skolsköterska, skolkurator och skolpsykolog. Specialpedagogerna arbetar konsultativt mot personalen i skolan. Personal i elevvårdsgruppen är även med i skolornas mobbningsgrupper.

Personalen i de båda skolorna upplever att de arbetar mycket med målen i de nationella kursplanerna. De har lokalt utarbetade kursplaner och arbetar med ett material som heter ”kunskapens träd”, ”jag kan” och ”jag kan mera” som innehåller mål att uppnå och mål att sträva mot för årskurs 1–3 resp. 4–6. Vidare uppger personalen att de pratar mycket med eleverna om målen bl.a. i arbetet med portfolio. Eleverna i årskurs 6 och deras föräldrar har också kunskap om vilka målen är. Personalen diskuterar målen mycket i arbetslagen. Föräldrarna uppger att det är i huvudsak vid utvecklingssamtalen som man får information om målen i undervisningen.

Överlämningssamtal hålls när eleverna skall lämna Almbro skola i årskurs 7 till Brickebackens skola och eleverna får också besöka sin nya skola. Även i Brickebackens skola hålls överlämningssamtal.

Skolorna gör olika studiebesök t.ex. hos polisen, olika företag samt har ”prao”.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolornas arbete med den pedagogiska verksamheten och undervisningen är godtagbart. Som nämnts i avsnittet om kunskaper finns det behov av att ge eleverna ökade möjligheter att må målen för sin utbildning. Diskussionen i skolan kring kursplanemålen framför allt i de yngre åldrarna bör förbättras.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskildas rättsäkerhet.

Rektorn har ansvar för ca 45 personer. Rektorn uppger att han försöker vara en pedagogisk ledare och upplevs också vara det av sin personal. På bl.a. arbetsplatsmötena i skolorna som hålls en gång varje månad bedrivs pedagogiska diskussioner en stor del av tiden. Han upplever att han får stöd av förvaltningsledningen och han träffar andra rektorer. Han har dessutom extern handledning en gång i månaden. Rektorn är väl känd av både elever och föräldrar på båda skolorna. Rektorn uppvisar vissa brister i sin skyldighet att tillgodose rätten till utbildning, se avsnitt 6.

Skolorna har kvalitetsredovisningar som tar upp områdena arbetsmiljö, elevers inflytande, dokumentation och föräldrars delaktighet, hälsofrämjande skola samt miljömedvetande och ansvarstagande för miljön. Kvalitetsredovisningarna består vidare inom varje område av avsnitten resultat/aktiviteter, analys samt förbättringsområde. Kvalitetsredovisningarna är kända av föräldrarna. Personalen deltar i arbetet med kvalitetsredovisningarna, men i Almbro skola upplevs inte det arbetet som tydligt.

Skolorna har årliga verksamhetsplaner (arbetsplaner) för genomförandet av de fastställda målen för utbildningen. Personalen har medverkat i utarbetandet av planerna men inte några företrädare för eleverna eller föräldrar.

Skolorna utvärderar sin verksamhet bl.a. genom enkäter, t.ex. om matematik, elevinflytande samt inför utvecklingssamtalet. En större utvärdering gör eleverna inför ett utvärderingssamtal i årskurs 6. Eleverna uppger att de utvärderar sitt arbete varje vecka. Utvärderingen skall sedan tas med hem och visas för föräldrarna. I Brickebackens skola utvärderar eleverna både enskilt och i grupp och har även muntlig utvärdering genom att de får ange på en skala hur veckan varit. Almbro skola har gjort en större utvärdering läsåret 2004/2005 i alla klasser om trivseln och trygghetsfaktorn.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att styrning, ledning och kvalitetsarbetet i de båda skolorna fungerar bra. Ett förbättringsområde är dock att låta företrädare för eleverna och vårdnadshavare medverka vid utarbetande av arbetsplanerna.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Almbro skola och Brickebackens skola har informationshäfte med information till föräldrar och elever om skolan. Kontroll av skolplikten görs av förvaltningen centralt för de elever som är folkbokförda i Örebro kommun.

I Almbro skola har eleverna i årskurs 6 haft hem- och konsumentkunskap en gång i årskurs 5. Uppgiften bestod av att göra en maträtt efter recept som hemuppgift. Lärarna har emellertid uppgett att de inte har kontroll över målen i årskurs 5 i hem- och konsumentkunskap. Eleverna åker till Brickebackens skola i årskurs 6 och har språkval. Elevers val finns från årskurs 4 med två dagar per termin.

I Brickebackens skola (4–6) har inte eleverna hem- och konsumentkunskap. Elevers val finns i skolan med två-tre dagar per termin. Skolan har en fotbolls- och innebandyprofil. De elever som väljer profilen får det och de har inte lika mycket elevers val som övriga elever. Eleverna har språkval i skolan från årskurs 6.

För varje ämne finns en nationell kursplan som bl.a. anger de mål som eleverna skall ha uppnått efter det femte skolåret. Inspektörerna bedömer att skolorna inte har kontroll på huruvida eleverna i årskurs 5 har uppnått målen för ämnet hem- och konsumentkunskap.

Beslut om elevers val fattas av rektorn genom delegation men beslutet anmäls ej till nämnden för skolan vilket skall göras. Elevers val finns enligt skolornas timplan utlagt med 35,6 timmar per läsår från årskurs 1. Inspektörerna vill påtala vikten av att kontroll görs så att skolorna tillgodoser rätt antal timmar för elevers val. Det kan ifrågasättas om detta verkligen sker med hänsyn till den nuvarande organisationen av elevers val med 2–3 dagar per termin från årskurs 4.

I Almbro skola genomförs olika aktiviteter på friluftsdagarna. Bland annat kan man vid ett tillfälle varje år välja att åka skidor och då får man betala en kostnad för liftkort och eventuell skidhyra. Det finns även kostnadsfria alternativ på friluftsdagarna. Inspektörerna vill påtala att utbildningen i grundskolan enligt skollagen skall vara avgiftsfri med undantag av enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna. Vidare finns det ingenting i förarbeten eller

bestämmelsens formulering som ger uttryck för att frivilligheten eller möjligheten till avgiftsfria alternativ skall tillmätas någon betydelse i detta sammanhang.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolorna inte ger eleverna en godtagbar tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning. Författningarnas krav följs inte när det gäller följande. Beträffande elevens val måste rektorns delegerade beslutanderätt i elevens val anmälas till ansvarig nämnd för skolan. När det gäller hem- och konsumentkunskap finns det mål att uppnå i de nationella kursplanerna för årskurs 5, men detta ämne ingår inte i timplanen för skolområdet förrän i årskurs 7. Detta är inte godtagbart och måste därför åtgärdas.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

Samtliga lärare i skolorna har adekvat utbildning. I Almbro skola får personalen handledarutbildning samt kompetensutveckling i rimlig omfattning. Skolan tar emot lärarstudenter från universitet och får därigenom extra resurser till kompetensutveckling. Även i Brickebackens skola upplever personalen att de får sin kompetensutveckling tillgodosedd.

I Brickebackens skola är lokalerna nyrenoverade. Lokalerna är anpassade för funktionshindrade till stor del. Skolan har tillgång till datorer med Internetuppkoppling samt tillgång till kommunens bibliotek.

I Almbro skola är lokalerna också till viss del renoverade och skolan är anpassad för funktionshindrade till stor del. Skolan upplevs som trångbodd med i huvudsak brist på grupprum. Skolan har tillgång till datorer både i biblioteket samt i klassrummen. Biblioteket är ändamålsenligt i skolan men eleverna har även möjlighet att åka in till stadsbiblioteket där skolan även får boklådor ifrån.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans tillgång till resurser är bra.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Almbro skola och Brickebackens skola övergripande är av god kvalitet.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- elevernas ansvarstagande och inflytande över sitt lärande,
- eleverna måste ges bättre förutsättningar att nå målen för sin utbildning,
- information om kursplanemålen framför allt i de yngre åldrarna,
- handlingen kontrakt med kamrattstödare samt

- medverkande av företrädare för elever och vårdnadshavare vid utarbetande av arbetsplaner.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Rektorns beslut beträffande elevens val anmäls inte till nämnden för skolan (2 kap. 1 § skollagen och 2 kap. 20 § grundskoleförordningen).
- Hem- och konsumentkunskap ingår inte i timplanen för skolområdet förrän i årskurs 7 och det finns inte heller någon kontroll i skolorna att eleverna når de nationella målen för årskurs 5 i detta ämne (2 kap. 6 § grundskoleförordningen och bilaga 3 skollagen).

Datum

Ort

2005-04-29

Linköping

Christina Aro Östgren

Eva Håkansson